

Ana Čigon - Mesta prevare IV: Mesto odgovarja

Video instalacija

4. november—27. november 2021

odprtje razstave: četrtek, 4. november 2021, ob 19. uri



Ana Čigon je ena izmed dobitnic nagrade PS37, ki jo je v letu 2019 podelila Galerija Simulaker. Umetnica aktivno deluje na področju videa, pogosto pa izvaja tudi avtorske performanse ali pa se poslužuje različnih oblik sodelovanja. V svojih delih se ukvarja z družbenimi in političnimi temami, kot so: podreprezentiranost žensk v zgodovini in javnih spomenikih, z naslavljanjem LGBTIQ+ tematik, z raziskovanjem geopolitičnih značilnosti prostora ...

Mesta prevare IV: Mesto odgovarja je četrta variacija projekta, ki ga sestavljajo videi, obdelane fotografije, teksti in risbe avtorice Ane Čigon. S projektom *Mesta prevare* je pričela leta 2018, od takrat pa ga dopolnjuje, preoblikuje in širi tako, da ob vsaki novi predstavitvi v projekt vključi tudi mesto, v katerem razstavlja.

Namen projekta je razmislek o aktualni geopolitični stvarnosti, gledani iz lokalne pa vse do svetovne perspektive. Za vizualizacijo razmislekov o družbi, politiki in ekonomskem sistemu, katerega del smo, si je izbrala podobo mesta. V projektu razmišlja, kako se mesta širijo, kaj se v njih pojavlja in kaj izginja ter kaj vse lahko to pove o družbi, politiki in smeri globalnega razvoja. Projekt je bil do sedaj predstavljen v treh slovenskih mestih. V Ljubljani je skozi videe, fotografije in tekste razmišljala o gentrifikaciji mesta in o avtonomnih prostorih (enega teh – Rog – je Ljubljana medtem že porušila), v Mariboru se je osredotočila na nedokončani projekt MAKŠ, v Celju pa je sledila posledicam onesnaženja zemlje in zraka s težkimi kovinami.

V Novem mestu se je avtorica odločila za nov pristop pri vključevanju mesta samega v razstavo. Da bi ob oblikovanju razstave reflektirala tudi svojo pozicijo umetnice in se skušala v proces razmisleka vključiti tudi osebno, je septembra 2021 v sodelovanju z Andrejo Kopač v prostoru *V Glavnem*, organizirala odprti atelje, ki ga je nasloвила *Mesto zgodb*. Pri slednjem sta k pogovoru o mestu in skupnosti povabili več Novomeščank_anov. Odzvale_i so se strokovnjaki_nje, umetnice_ki, mlajša in starejša generacija. Šestnajst sogovornikov_ic je sodelovalo pri razmisleku o tem kakšna so bila včasih mesta druženja, kakšno je mesto danes in česa si prebivalke_ci želijo za prihodnost. Ker avtorico v zvezi z mestom zanimajo tudi družbeno-politični kontekst in skupnost je skozi pogovore o mestu, stavbah in naravi s sogovorniki_cami razmišljala tudi o tem. Na razstavi si bodo obiskovalci_ke lahko med drugim ogledale_i tudi sklope več krajših videov, ki so nastali iz pogovorov z Novomeščani_kami, vabljeni pa so tudi k sodelovanju pri razmisleku o tem, kakšno mesto si želijo v prihodnosti.

Mesta prevare predstavljajo tvoj antološki projekt, ki je sedaj predstavljen v svoji IV. iteraciji. Do sedaj si preko videov, fotokolažev in risb obravnavala Celje, Ljubljano in Maribor, na razstavi v Galeriji Simulaker pa je premierno predstavljeno Novo mesto. Kaj želiš s projektom doseči in ali ga nameravaš razvijati še naprej?

V ta projekt spada tudi eksperimentalni film *Spregledani razgledi*, ki ga nisem vključila v to iteracijo projekta, čeravno je film že bil predstavljen v Galeriji Simulaker in sicer na razstavi nominirancev PS37. V tem filmu obravnavam tudi druga, svetovna mesta in kraje kot so Berlin, New York, Peking, Dubaj, Kajmanski otoki ipd. Projekt *Mesta prevare* je bil v osnovi zamišljen kot dolgotrajnejši in razvijajoč projekt, saj sem želela skozi njega raziskovati trenutno geopolitično situacijo in družbenoekonomski sistem v katerem živimo. Tematika je v resnici zelo široka in težko upodobljiva / zanj težko najdeš pravo podobo, zato sem se spraševala, kako bi take teme sploh lahko vizualno naslavljal. Da bi lahko to upodobila z mestnimi vedutami, sem uvidela ob branju Marxovega Kapitala, saj so mesta začela zelo naglo naraščati ravno ob nastopu kapitalizma in industrijske revolucije. Še danes se mesta nadalje vse bolj polnijo in širijo, v njihovem razvoju pa lahko razbiramo vrednote današnje družbe in posledice družbene ureditve, ki ji je edino merilo dobiček.

Cilj projekta je torej po eni strani naslavljanje teh težkih globalnih, družbenopolitičnih vprašanj na bolj dostopen način, po drugi strani pa se projekt stalno spreminja v odvisnosti od tega kje je predstavljen. To pa zato, ker bi želela tako omenjene teme kot sodobno umetnost nasploh približati gledalcem. Z vključevanjem problema mesta v katerem razstavljam raziskujem in se učim o prostoru v katerega vstopam. Zdi se mi, da to omogoča prostor za kritični razmislek in izmenjavo mnenj med publiko in mano kot ustvarjalko. Seveda je še veliko prostora za nadgradnjo te ideje in zato si želim projekt nadaljevati.

Zakaj si se odločila za naslov projekta *Mesta prevare* oz. podnaslov razstave *Mesto odgovarja*?

Naslov je vezan na poglobitveni tehnični pristop, kjer originalno fotografijo obdelam na način, da ta kaže neko drugo podobo prostora kot je prisotna v realnosti. Včasih gre za distopijo, včasih utopijo ali vizijo. Tako obdelano mesto je vizualna prevara. Hkrati sem z besedno zvezo »mesta prevare« razmišljala tudi o prevarah, ki so nam ponujene kot resničnost v nekaterih »medijih«. Najbolj klasičen primer so recimo oglasi, ki izdelke prodajajo kot nekaj nujnega za nas. Seveda je tudi dosti drugih prevar: eno opaznih mest prevar se mi je zdel zakon o vodah, ki se je prodajal kot koristen in dober za večino ljudi, a to ni bil. Na globalni ravni pa se mi zdi trenutno veliko mesto prevare srečanje svetovnih voditeljev na konferenci ZN o podnebnih spremembah v Glasgowu. Izkušnje namreč kažejo, da so vodilne države polne obljub in neambicioznih ciljev, ki jih potem v realnosti niti ne dosega.

IV. variacijo projekta sem podnaslovila »Mesto odgovarja« zaradi dveh razlogov. V prvem primeru opisuje poglobitveno delo razstave - video (oz. sklop videov) v katerem so meščani_ke odgovarjali_e na vprašanja o svojem mestu. V drugem primeru pa se besedna zveza nanaša na odgovornost. Z besedo mesto tu mislim na mestno oblast ki je odgovorna za marsikatero vprašanje, ki so jo odprli_e sogovornici_ke.

Tvoj dosedanji opus težko zamejimo medijsko, a takoj opazimo, da ga povezuje skupni imenovallec angažiranih umetniških praks. Kako vztrajati v časih, ki so regresivno naravnani?

Trmasto, nepopustljivo in če se le da s humorjem, da nas svet ne bo preveč pobil. Vztrajati in boriti se moramo za drugačen jutri ravno zato, ker so časi taki.

Kot že omenjeno, si angažirana umetnica, katere delo pogosto meji na aktivistične umetniške prakse. Opažaš, da tovrstni pristopi puščajo neposredne učinke v lokalnem prostoru oz. pri določenih skupnostih?

Izraz angažirana umetnica je izraz, ki so mi ga drugi pripisali, sama se še nisem tako definirala. Ne ker mi izraz ne bi bil blizu, ampak, ker se mi zdi, da sem premalo radikalna, da bi si zaslužila tako močan izraz, enako velja za aktivizem. Če grem na protest ali podam mnenje na kakšen zakon ali javno povem, da se s čim ne strinjam, se mi to še ne zdi aktivizem, ampak preprosto uresničevanje državljske pravice ali celo dolžnosti. Zdi se mi, da moja dela bolj spadajo v območje vzbujanja zavesti o neki temi, ki je v javnosti manj prisotna. Z neposrednimi učinki je tako, težko so merljivi in eno umetniško delo ne more sprožiti revolucije, je pa vsekakor delček sestavljanke, ki lahko nekaj spodbudi. Vprašanje je kako močan bo ta učinek, a ta ni odvisen le od mene, ampak tudi od mnogih drugih dejavnikov. Predvsem se mi zdi pomembno naslavljanje teme, ki so premalo obravnavane ali ki so preveč poenostavljeno obravnavane. Te je po mojem mnenju vedno smiselno nagovoriti, predvsem, ko gre za progresivne teme, ki težijo k enakopravnejši, egalitarnješi in pravičnejši družbi za vse.

Kakšne podobnosti in razlike opažaš med Celjem, Ljubljano, Mariborom in Novim mestom?

Mislim, da se povsod posveča več pozornosti dobrobiti turizma in podjetij kot dobrobiti lokalnega prebivalstva. Bojim se, da ohranjanje javnega dobrega in razvijanje mest v prid boljšemu življenju navadnih meščanov, delavcev, srednjega sloja, otrok, starejših ipd. nikjer ni več cilj. Zdi se, da cilj ni le grajenje infrastrukture, ki je dovolj samozadostna, da ne povzroča izgube, ampak mora le-ta ustvarjati tudi dobiček. Občina ne bi smela delovati kot podjetje, ampak bi njeni cilji morali zadovoljevati čim širše potrebe ljudi, začenši z najbolj ranljivimi.

Različica videa, ki se predvaja v Galeriji, je precej daljša od prvotno zastavljenega koncepta. Zakaj si se odločila, da predstaviš več materiala?

Delala sem z 14 urami materiala, kar pomeni, da je vsebina že zelo okleščena, ampak seveda, še vedno se da kaj odvzeti. A na neki točki se mi je že zdelo škoda vsakega nadaljnega krajšanja, saj so bili odgovori enostavno preveč zanimivi in pomembni. Res je tudi, da je ves material zelo svež – z Andrejo Kopač sva pogovore snemali septembra 2021, tako da mi mogoče tudi premajhna distanca od snemanja ne dovoljuje uvida v nadaljnje zgoščanje vsebine.

Ana Čigon (1982, Šempeter pri Gorici)

Umetniška praksa Ane Čigon posega v različna področja delovanja. V zadnjem času deluje pretežno kot videastka in režiserka, pogosto pa izvaja tudi avtorske performanse ali kot performerka sodeluje z različnimi avtorji_cami in skupinami. V svojih delih se ukvarja z družbeno-političnimi temami, kot so: podprezentiranost žensk v zgodovini in javnih spomenikih, naslavljanjem LGBTIQ+ tematik, raziskovanjem geopolitične značilnosti prostora ipd. Omenjene teme pogosto naslavlja s kančkom humorja, ironije ali satire.

Je akademska slikarka in magistrica umetnosti, ki je na področju vizualne umetnosti aktivna že dobro desetletje. Med drugim je razstavljala v New Yorku, Istanbulu, Dunaju, Sofiji, Benetkah ipd. Za svoja dela je prejela več priznanj, med drugim nagrado skupine OHO, nagrado PS37 in pet filmskih nagrad na mednarodnih filmskih festivalih.

www.anacigon.si

Umetnica: Ana Čigon

Kurator razstave: Adrijan Praznik

Obrazstavno besedilo in intervju: Ana Čigon, Adrijan Praznik

Sogovorniki_ce: Klavdija Kotar, Jasna Šinkovec, Luka Blažič, Andreja Kopač, Marjan Lapajne, Mija Kramar, Borut Križ, Sonja Vlašič, Uroš Lubej, Bor Ravbar, Tjaša Pureber, Natalija Zanoški, Boštjan Pucelj, Marjan Kopač, Andrej Marijan, Mitja Simič

Koncept, organizacija in izvedba pogovorov v okviru odprtega ateljeja: Ana Čigon in Andreja Kopač

Lokacija snemanja pogovorov: V Glavnem

Posebna zahvala: Pizzerija Kralj Matjaž

Producent razstave: Galerija Simulaker / LokalPatriot

Projekt so podprli: Ministrstvo za kulturo RS in Mestna občina Novo mesto

Galerija Simulaker, Vrhovčeva ulica 1a, 8000 Novo mesto.

simulaker.si / facebook.com/galerijasimulaker / instagram.com/simulaker_gallery

Vodja galerije: adrijan.praznik@simulaker.si

Odprto: TOR-PET: 15.00-19.00 in SOB: 10.00-14.00

Zaprto: NED, PON in PRAZNIKI.

Galerija Simulaker deluje v okviru Zavoda LokalPatriot.

Zavod LokalPatriot, Dilančeva 1, 8000 Novo mesto, T: +386 7 33 74 371; www.lokalpatriot.si

Delovanje galerije podpirajo Ministrstvo za kulturo, Urad za mladino, Mestna občina Novo mesto in Skupina DNŠ (Društvo novomeških študentov, LokalPatriot, Založba Goga in Hostel Situla).